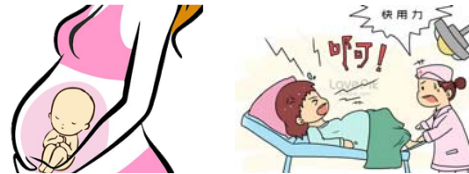

วาระที่ 4.1

การป้องกันปัญหา
การเกิดซ้ำด้านสูติกรรม
คณะกรรมการควบคุมคุณภาพ
และมาตรฐานบริการสาธารณสุข
เขต 5 ราชบุรี

1

ความเป็นมา

1. คณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข เขต 5 ราชบุรี มีมติดำเนินการป้องกันปัญหาเกิดซ้ำด้าน ด้านสูติกรรม ในปีงบประมาณ 2560

Input

- ข้อมูล ม. 41 และอื่นๆ
- คทง. สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการบริการสูติกรรมและกุมารเวชกรรม

Process

- คทง. วิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหา สาเหตุ และแนวทางการป้องกันปัญหาการเกิดซ้ำ
- อคม.พิจารณากำหนดมาตรการการป้องกัน

Output/Outcome

- 5*5 และ อปสข.รับ มติ อคม. พัฒนาระบบการ consult & refer และการจัดการงบประมาณโดยให้ รพช. ทุกแห่ง มี transport incubator
- กำหนดตัวชี้วัดการตั้งครรภ์ที่มีภาวะเสี่ยงที่ได้รับการดูแล จัดสรรงบประมาณตามคุณภาพผลงานบริการ (QOF)
- จัดประชุม การเข้าถึงบริการตามสิทธิประโยชน์การฝากครรภ์คุณภาพ และการดูแลขณะคลอด , Shoulder Dystocia , Brachial Plexus Injury, Birth Asphyxia

2

ความเป็นมา (ต่อ)

2. ข้อเสนอจากการประชุมสรุปผลการดำเนินงาน 4 ปี ของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐาน สมัยวาระที่ 4 เมื่อวันที่ 26 - 27 กันยายน 2562

ให้มีมาตรการการป้องกันปัญหาเกิดซ้ำด้าน “สูติกรรม”

3. คณะอนุกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข เขต 5 ราชบุรี มีมติดำเนินการป้องกันปัญหาเกิดซ้ำด้านสูติกรรม ในปีงบประมาณ 2563 ในการประชุมครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 20 ก.พ. 2563 โดยมีแผนและผลการดำเนินงาน ดังนี้

3

3

ความเป็นมา (ต่อ)

สปสช.
สำนักงานสุขภาพแห่งชาติ

แผนการป้องกันปัญหาการเกิดซ้ำด้านสูติกรรม ปีงบประมาณ 2563 สปสช. เขต 5 ราชบุรี (แผนระยะแรก)

วิเคราะห์
สถานการณ์/
สาเหตุของปัญหา
(จากข้อมูล ม.41
, BrDB)

สภาพปัจจุบัน 1. หญิงตั้งครรภ์สิทธิ UC ที่คลอดที่หน่วยบริการ ปีงบฯ 2560-2562 ลดลง แต่การคลอดผิดปกติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 36.9, 38.23 และ 39.26 ตามลำดับ) 2. ความเสียหายกรณีสูติกรรมได้รับเงินช่วยเหลือมากที่สุด (ร้อยละ 32.10, 22.99 และ 29.42 ตามลำดับ) ในปีงบฯ 2562 สาเหตุที่พบบ่อย 3 อันดับแรก คือ 1) การคลอดติดโผล่ 2) Sepsis 3) ตกเลือดหลังคลอดและรกพันคอ 3. จำนวนความเสียหายที่ป้องกันได้ 15 ราย (66%) จำนวนความเสียหายที่อาจป้องกันได้ 4 ราย (17%) จำนวนความเสียหายที่ป้องกันไม่ได้ 4 ราย (17%)

ปัญหา การบริการด้านสูติกรรมได้รับความเสียหายและได้รับเงิน ม.41 มากที่สุด

เป้าหมาย เพื่อป้องกันปัญหาการเกิดซ้ำด้านสูติกรรม

แผนเพื่อป้องกันปัญหา

กระบวนการ/กิจกรรม	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
1. กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อการป้องกันปัญหาทางสูติกรรม เขต 5 ราชบุรี	อคม./อปสช.
2. ประสานการดำเนินงานร่วมกับผู้ตรวจราชการผ่านทาง 5x5 และ MCH จังหวัด SP สูดิ	สปสช. เขต/5x5/MCH/SP
3. แจ้งปัญหาและแนวทางเวชปฏิบัติของราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์ 4 เรื่องให้หน่วยบริการรับทราบและร่วมแก้ไขป้องกัน	สปสช. เขต

การติดตามกำกับ/ ประเมินผล

ประเด็น	กิจกรรม
กำกับติดตาม คุณภาพมาตรฐาน	- ตรวจสอบหน่วยบริการที่มีข้อมูล ม.41 มากได้แก่ รพ.ประจวบคีรีขันธ์ - นำเสนอความก้าวหน้า ทุกครั้งการประชุม
การประเมินผล	- หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเสี่ยงได้รับการดูแลโดย อปสช. เห็นชอบกำหนดตัวชี้วัดจบ QOF - จำนวนความเสียหายทางสูติกรรมที่สามารถป้องกันได้ ลดลง

4

ความเป็นมา (ต่อ)

ผลการดำเนินงานทั้งส่วนของกิจกรรม (Process) และผลลัพธ์ (Output/Outcome) ผลกระทบ (Impact)

กิจกรรม (Process)

- นำเสนอผู้ตรวจราชการในการประชุม 5x5 ครั้งที่ 2 วันที่ 12 มิ.ย. 63
- ประสานขอความร่วมมือการดำเนินงาน ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข, ผู้อำนวยการสำนักงานเขตสุขภาพที่ 5, นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และผู้อำนวยการโรงพยาบาล โดยส่งหนังสือแจ้งมาตรการป้องกันการเสียชีวิตและการเกิดอันตรายของมารดาและทารก เขต 5 ราชบุรี และขอความร่วมมือทบทวนแนวทางการดูแลมารดาระหว่างคลอด
- แจ้งแนวทางเวชปฏิบัติของราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์ 4 เรื่อง ให้หน่วยบริการทุกแห่งทราบ
- ตรวจเยี่ยมหน่วยบริการที่มีข้อมูล ม.41 มาก (รพ.ประจวบคีรีขันธ์) และให้ข้อเสนอแนะ

ผลลัพธ์ (Output)

- มาตรการป้องกันการเสียชีวิตและการเกิดอันตรายของมารดาและทารก เขต 5 ราชบุรี 1 มาตรการ
- มีการบริหารงบประมาณ ในหมวดงบจ่ายตามคุณภาพผลงานบริการ (QOF) สนับสนุนการปีงบประมาณ 2563 และ 2564

ผลลัพธ์ (Outcome)

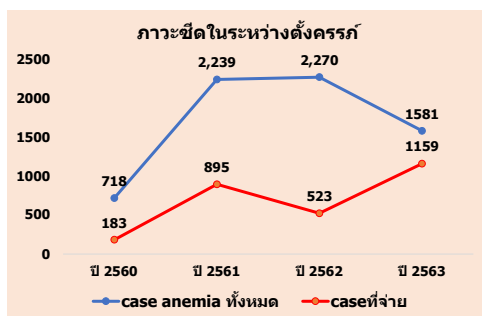
จำนวนความเสียหายทางสูติกรรมที่สามารถป้องกันได้ลดลง แต่ข้อมูล เดือนค.ค. 62 - ส.ค. 63 โดยภาพรวม คำร้องขอรับเงินช่วยเหลือเบื้องต้นกรณีผู้รับบริการ (มาตรา 41) แผนกสูติกรรม (ไม่รวมทำหมัน) ปีงบประมาณ 2563 มี 27 ราย ลดลงจากปีงบประมาณ 2562 (32 ราย) และการคลอดติดไหล่ปีงบประมาณ 2563 มี 5 ราย เท่ากับปีงบประมาณ 2562 = 5 ราย

5

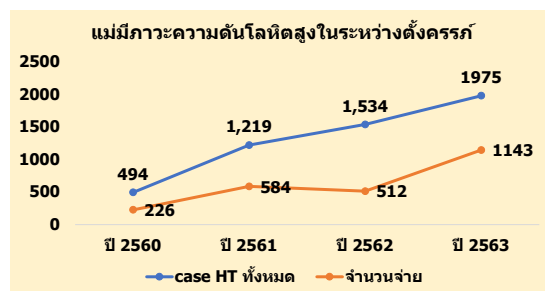
ความเป็นมา (ต่อ)

ผลกระทบ (Impact) ข้อมูลการจ่าย OOF ปีงบประมาณ 2563

1) ภาวะซีดในหญิงตั้งครรภ์ (มีประวัติตกเลือดหลังคลอด) : ปีงบประมาณ 2563 หญิงตั้งครรภ์ที่มีประวัติตกเลือดหลังคลอดลดลง 30% จาก ปีงบประมาณ 2562 และมีความเข้มข้นของเลือด HCT \geq 33 จำนวนมากขึ้น

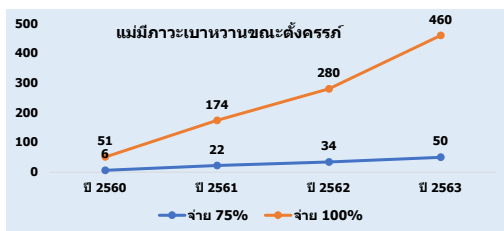
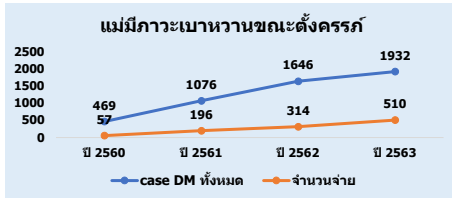

2) ภาวะความดันโลหิตสูงในหญิงตั้งครรภ์ : ปีงบประมาณ 2563 หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงเพิ่มขึ้น การบริการ US และหรือ NST สูงขึ้นกว่าปีงบประมาณ 2562

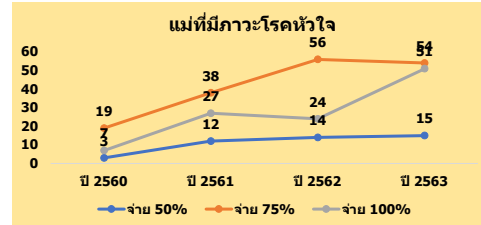

6

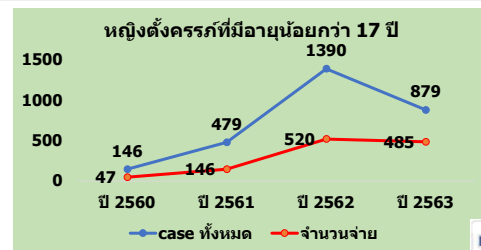
3) ภาวะเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ : ปีงบประมาณ 2563 หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเบาหวานเพิ่มขึ้น และได้รับการบริการ US + NST และทารกคลอดมีน้ำหนัก $\leq 4,000$ gm. เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2562

4) หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโรคหัวใจ : ปีงบประมาณ 2563 หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโรคหัวใจสูง ได้รับการตรวจประเมิน NST+EKG สูงขึ้นกว่าปีงบประมาณ 2562

5) หญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุน้อยกว่า 17 ปี : ปีงบประมาณ 2563 มีจำนวนลดลงจากปี 2562

7

ความเป็นมา (ต่อ)

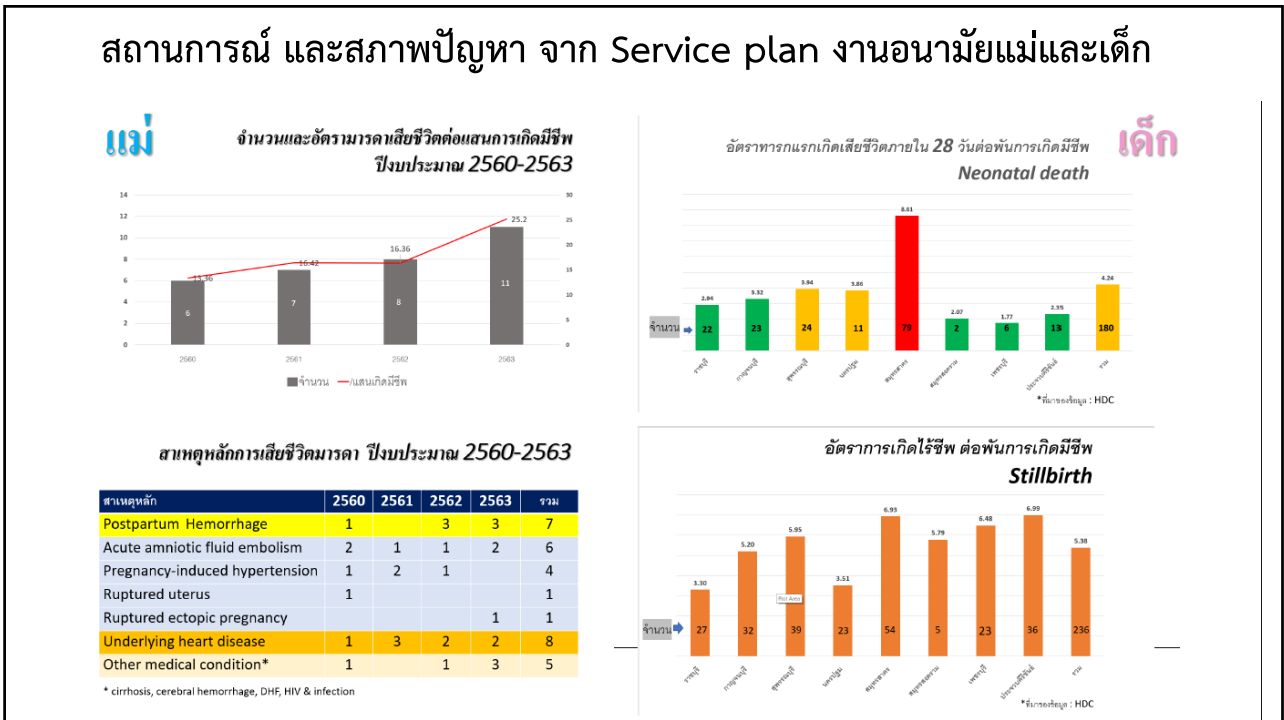
3. การประชุมคณะอนุกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข เขต 5 ราชบุรี ครั้งที่ 4/2563 เมื่อวันที่ 19 ก.ย. 2563

มีมติ ส่งมอบการกำหนดมาตรการป้องกันการเสียชีวิตและการเกิดอันตรายของมารดา และทารก ในระยะที่ 2 (ปีงบประมาณ 2564) ให้คณะอนุกรรมการชุดต่อไป หากจำนวนความเสียหายทางสถิติที่สามารถป้องกันได้ไม่ลดลง

8

9

10

กลุ่มโรคสำคัญข้อมูลจาก Service plan งานอนามัยแม่และเด็ก

แม่

Postpartum Hemorrhage ภาวะตกเลือดหลังคลอด
Underlying Heart disease โรคหัวใจ

เด็ก

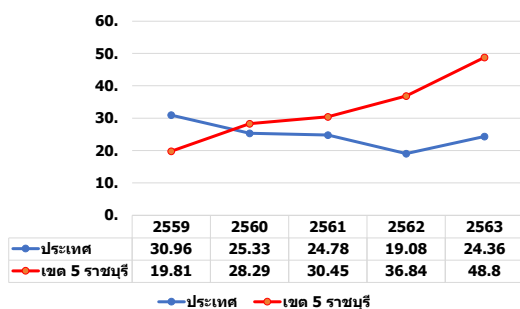
Preterm ทารกคลอดก่อนกำหนด
Persistent Pulmonary Hypertension in Newborn
ภาวะความดันเลือดในปอดสูงในทารกแรกเกิด

11

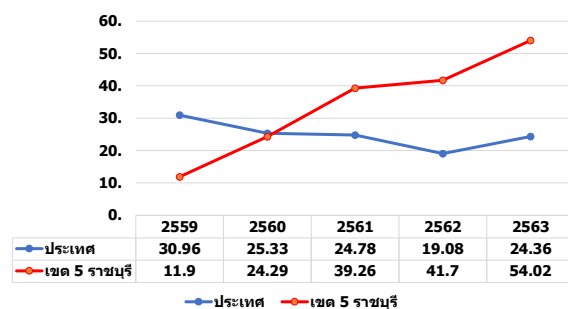
ข้อมูลการบริการผู้ป่วย UC และ ม.41 ของ สปสช.

1. สัดส่วนการตายของมารดาจากการตั้งครรภ์และ/หรือการคลอดในหน่วยบริการ สิทธิ UC : [100000]

มุมมองของโรงพยาบาลที่ให้บริการ (hcode)

มุมมองของโรงพยาบาลที่รับลงทะเบียน (hmain)

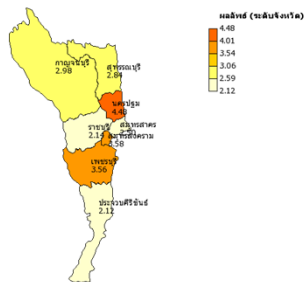
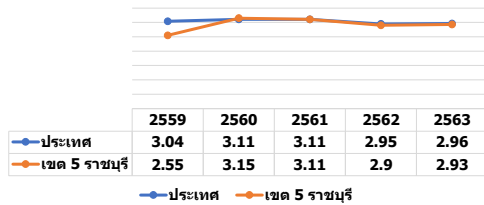
ที่มา : edw.nhso.go.th

12

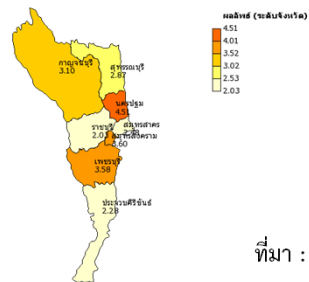
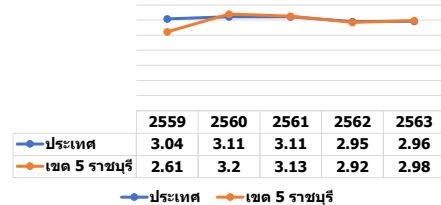
ข้อมูลการบริการผู้ป่วย UC และ ม.41 ของ สปสช. (ต่อ)

2. อัตราการเกิดภาวะตกเลือดหลังคลอด สิทธิ UC : [100]

มุมมองของโรงพยาบาลที่ให้บริการ (hcode)

มุมมองของโรงพยาบาลที่รับลงทะเบียน (hmain)

ที่มา : edw.nhso.go.th

13

ข้อมูลการบริการผู้ป่วย UC และ ม.41 ของ สปสช. (ต่อ)

3. ข้อมูลจาก ม.41

ความเสียหาย	2561	2562	2563
- มารดาเสียชีวิตมีอาการตกเลือดหลังคลอด	0	2	2
- ทารกเสียชีวิต หลังคลอดทารกมีภาวะหัวใจเต้นเร็ว แพทย์วินิจฉัยเป็น PPHN และ Meconium Aspiration pneumonitis			

ที่มา : ข้อมูลรายงานการประชุม และการจ่ายชดเชย ม.41 สปสช. เขต 5 ราชบุรี

14

แผนการป้องกันปัญหาด้านสูติกรรม (มารดาและทารก) ปีงบประมาณ 2564

วิเคราะห์สถานการณ์
(จากข้อมูล SP (HDC), ม.41, edw)

สภาพปัจจุบัน 1. สัดส่วนการตายของมารดาจากการตั้งครรภ์และ/หรือการคลอดในหน่วยบริการ สิทธิ UC : [100000] เขต 5 ราชบุรี ปี 2561 – 2563 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (30.45, 36.84 และ 48.8 ตามลำดับ) และมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 2. กรณีสูติกรรมได้รับเงินช่วยเหลือ ม.41 มากที่สุด และมารดาที่เสียชีวิตมีสาเหตุมาจากภาวะตกเลือดหลังคลอด เป็นสาเหตุที่พบใน 3 อันดับแรก 3. Service Plan งานอนามัยแม่และเด็กเคราะห์ข้อมูลเขตสุขภาพที่ 5 มีกลุ่มโรคสำคัญที่เป็นปัญหา 1. Postpartum hemorrhage 2. underlying heart disease 3. Preterm 4. persistent pulmonary hypertension in newborn

ปัญหา 1. Postpartum hemorrhage 2. persistent pulmonary hypertension in newborn (PPHN)

เป้าหมาย ป้องกันปัญหาด้านสูติกรรม (มารดาและทารก)

แผนเพื่อป้องกันปัญหา

กระบวนการ/กิจกรรม	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
1. ทารก และประสานการดำเนินงานร่วมกับ SP งานอนามัยแม่และเด็ก	สปสช. เขต/SP
2. อคม. แต่งตั้งคทง. เพื่อเสนอแนวทาง/มาตรการการดำเนินงานป้องกันปัญหาด้านสูติกรรม (มารดาและทารก)	อคม./สปสช./คทง.
3. อคม. กำหนดมาตรการ และ/หรือข้อเสนอการสนับสนุนงบประมาณเพื่อป้องกันปัญหาด้านสูติกรรม (มารดาและทารก) ให้ อปสช.พิจารณา	อคม./อปสช./สปสช.เขต

การกำกับติดตาม - ตรวจสอบหน่วยบริการ

การประเมินผล	1. มีมาตรการ และ/หรือข้อเสนอการสนับสนุนงบประมาณเพื่อป้องกันปัญหาด้านสูติกรรม อย่างน้อย 1 เรื่อง 2. มี CPG จาก service plan เพื่อสนับสนุนการให้บริการในหน่วยบริการ
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1. สัดส่วนการตายของมารดาจากการตั้งครรภ์และ/หรือการคลอดในหน่วยบริการ สิทธิ UC ลดลง (ข้อมูลจาก edw.nhso.go.th) 2. ลดจำนวนทารกเกิดโรซีฟ และทารกเกิดมีชีพเสียชีวิตภายใน 7 วัน (ข้อมูลจาก SP (HDC))

15

เสนอคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา

1. แผนการป้องกันปัญหาด้านสูติกรรม (มารดาและทารก) ปีงบประมาณ 2564

16

16